Lietas Nr. C33410416
Lietas arhīva Nr. CA-0552-17/29

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 23.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ilze Celmiņa,
tiesneši Agnese Veita, Normunds Riņķis
ar sekretārēm Anastasiju Beļajevu, Lieni Alksni,

piedaloties prasītājas SIA "Jūrmalas namsaimnieks" pilnvarotajai pārstāvei /pers. C/, atbildētājas /pers. D/ juridiskās palīdzības sniedzējam /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama 2016.gada 11.augusta spriedumu civillietā SIA "Jūrmalas namsaimnieks" prasībā pret /pers. D/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 3.februārī SIA „Jūrmalas namsaimnieks" (turpmāk – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. D/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu (*lietas 4.-5.lapa*), lūdzot piedzīt no atbildētājas prasītājas labā īres un komunālo maksājumu parādu par laika periodu no 2005.gada 1.augusta līdz 2014.gada 10.martam 4637,18 EUR, atzīt prasītājas tiesības saņemt procentus - 6% apmērā no piedzenamā pamatparāda par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) vai līdz brīdim, kad procenti sasniedz pamatparāda summu; piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota ar Civilprocesa likuma 1., 26., 128. un 129.pantu, Civillikuma 1587., 1588., 1589., 1590., 2141., 2146.pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2., 11.-12., 28., 28.^{2} pantu.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama 2016.gada 11.augusta spriedumu prasība apmierināta (*lietas 50.-52.lapa*), piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai parādu 4637.18 EUR un tiesas izdevumus 424.93 EUR. Tiesa noteikusi atbildētājai desmit dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei, kā arī noteikusi tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas procentus - 0,5 % apmērā mēnesī - no piedzītās parāda summas.

[2.1] Tiesa pārliecinājusies, ka 2005.gada 11.augustā starp prasītāju kā izīrētāju un atbildētāju kā īrnieci - noslēgts dzīvojamās telpas /adrese/, īres līgums, kas tika pagarināts līdz 2008.gada 12.maijam. 2008.gada 7.februārī starp pusēm atkārtoti noslēgts tās pašas dzīvojamās telpas īres līgums, kas tika pagarināts līdz 2012.gada 8.martam.

Tiesa konstatējusi, ka starp pusēm nav strīda par faktu, ka atbildētāja strīdus dzīvojamo lietoja no īres līguma noslēgšanas dienas līdz 2014.gada 10.martam, kad atbildētāja labprātīgi atbrīvoja strīdus dzīvojamo telpu.

Atsaucoties uz prasītājas iesniegtajiem norēķinu pārskatiem par iepriekšminēto dzīvojamo telpu par laiku no 2005.gada novembra līdz 2014.gada martam, tiesa nodibinājusi, ka atbildētājas parāds ir 4637.18 EUR.

Tiesas ieskatā tas apstāklis, ka prasītāja ir veikusi maksājumus laikā no 2005.gada augusta līdz 2005.gada decembrim un 2006.gada februārī liecina, ka saskaņā ar Civillikuma 1906.pantu noilgums tika pārtraukts. Līdz ar to prasītāja, saistību tiesību piespiedu izpildes pieprasīšanu no atbildētājas, ir izlietojusi likumā noteiktajā noilguma termiņā.

Tiesa konstatējusi, ka atbildētāja nav apstrīdējusi nevienu faktu, uz kuriem ir pamatots prasītājas prasījums. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka saskaņā ar likumu prasītāja šajā lietā ir atbrīvota no pienākuma pierādīt faktus, uz kuriem prasītāja pamato savu prasījumu, tai skaitā, faktu, ka atbildētāja ir parādā prasītājai iepriekšminēto naudas summu par dzīvojamās telpas lietošanu un tai sniegtajiem pakalpojumiem.

Tiesa atzinusi, ka prasītājai saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu ir prasības tiesība pret atbildētāju par īres līguma saistību izpildīšanu. Atbildētāja nav cēlusi līguma neizpildīšanas ierunu (Civillikuma 1591.pants), tādējādi tiesa secinājusi, ka prasītāja no savas puses īres līgumu ir izpildījusi, tai skaitā, nodrošināja iespēju atbildētājai lietot dzīvojamo telpu, saņemot pakalpojumus, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, saskaņā ar dzīvojamās telpas īres līgumu un normatīvajiem aktiem.

Atsaucoties uz Civillikuma 1811.pantu, kas noteic, ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu. Tā kā atbildētāja nav pierādījusi samaksas faktu, tad, atsaucoties uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 12.pantu, Civillikuma 2141.pantu, tiesa atzinusi, ka prasītājas prasījums par īres maksas un maksas par pakalpojumiem parāda 4637.18 EUR piedziņu no atbildētājas ir apmierināms.

[2.2] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, tiesa ir piedzinusi no atbildētājas prasītājas samaksātos tiesas izdevumus, kas ir valsts nodeva par prasības pieteikumu 420.23 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4.70 EUR.

Ievērojot Civilprocesa likuma 195.pantu, tiesa noteikusi, ka prasītājai ir tiesības saņemt no atbildētājas procentus – 0,5 % apmērā mēnesī no piedzītās parāda summas, kuru apmēru (procentu) tiesa noteikusi, ievērojot Civillikuma 1765.panta pirmās daļas noteikumus.

[3] Atbildētāja/pers. D/ iesniegusi **apelācijas sūdzību** (*lietas 54.-56.lapa*) par Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama 2016.gada 11.augusta spriedumu, lūdzot prasību noraidīt.

Apelācijas sūdzībā norādīts uz šādiem iebildumiem.

[3.1] Apelatores ieskatā nav pierādīts, ka atbildētāja būtu informēta par lietas izskatīšanu tiesā, jo viņa nav saņēmusi tiesas pavēsti uz tiesas sēdi 2016.gada 28.jūlijā. No lietas materiāliem nav redzams, vai tiesas pavēste atbildētajai tika nosūtīta un vai tiesas pavesti atbildētāja saņēma. Atsaucas uz uzziņas lapā norādīto informāciju, no kuras redzams: "04.02.2016. Atbildētājai nosūtīts prasības pieteikuma noraksts paskaidrojumu sniegšanai. Prasītajai nosūtīts paziņojums. 14.03.2016. pusēm nosūtītas tiesas pavēstes uz 28.07.2016. pl.9.30. 28.07.2016. Sprieduma pasludināšana 11.08.2016, plkst.13.00. /datums/Sprieduma norakstu saņēmu /pers. D/".

[3.2] Apelatores ieskatā prasības pieteikums neatbilst Civilprocesa likuma 128.panta prasībām, jo nesatur likumā paredzēto informāciju, proti, nav

norādītas ziņas par mediācijas izmantošanu strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā.

[3.3] Apelatore norādījusi, ka prasītāja nav pierādījusi savus apgalvojumus par to, ka atbildētāja turpināja dzīvot pēc 2012.gada 8.marta līdz 2014.gada 10.martam bez īres līguma.

No lietā iesniegtajiem īres līgumiem redzams, ka pēdējais līgums par sociālā dzīvokļa /adrese A/ īri no 2005.gada 11.augusta tika vairākkārt pagarināts līdz 2012.gada 8.martam.

Lietā atrodas 2014.gada 18.marta SIA "Jūrmalas namsaimnieks" Klientu apkalpošanas centra DUBULTI paziņojums par atbrīvojušos dzīvojamo platību, kurš nav adresēts atbildētājai, uz kura nav atbildētājas paraksta, ka atbildētāja atbrīvo dzīvokli 2014.gada 10.martā. Tādējādi prasība par parādu laika posmā no 2012.gada 8.marta līdz 2014.gada 10.martam nav pierādīta un nav ne kāda tiesiska pamata piedzīt no atbildētājas parādu par laika posmu no 2012.gada 8.marta līdz 2014.gada 10.martam.

[3.4] Apelatore uzskata, ka tiesai nebija pamata atzīt prasību par pierādītu, jo prasītāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 3.punkta prasības, jo prasībai nav pievienoti pierādījumi par parāda summas aprēķinu.

Prasītāja nav iesniegusi tiesai komunālo pakalpojumu, īres parāda izdruku. Savukārt lietā atrodas nezināmas izcelsmes ar neizprotamu nosaukumu izdrukas, kuras neatbilst prasības pieteikumā noradītajam pielikumā 4.punktā "Komunālo pakalpojumu, īres parāda izdruka".

Prasītājai prasības pieteikumā un tiesai spriedumā bija jāveic parāda aprēķināšana par katru periodu atsevišķi, ņemot vērā, kad tika noslēgts īres līgums, jo īres līgumi ir ar dažādu saturu un nosaukumu, būtiski atšķiras viens no otra un nav pamats parāda aprēķināšanu, ja vien tāds ir izveidojies, apvienot vienā parādā, neveicot aprēķinus par katru laika posmu.

[3.5] Apelatore nepiekrīt pirmās instances tiesas Civillikuma 1906.panta interpretācijai, atzīstot, ka prasības noilgums tika pārtraukts, jo prasītāja ir veikusi maksājumus laika periodā no 2005.gada augusta līdz 2005.gada decembrim (ieskaitot) un 2006.gada februārī.

Savukārt prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka laikā no 2005.gada 1.augusta līdz 2014.gada 10.martam atbildētāja neveica maksājumus par īri un komunālajiem pakalpojumiem, līdz ar to ir izveidojies parāds 4637,18 EUR. Ne lietas materiālos, ne arī tiesas spriedumā nav atrodami skaidrojumi šīm pretrunām, kuri tiesas spriedumā netika novērsti.

[3.6] Apelatores ieskatā tiesa nav izvērtējusi prasītājas argumentus par to, ka prasītāja maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu noteikusi saskaņā ar 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 "Kārtība, kādā dzīvojamās telpas īrnieks un izīrētājs norēķinās ar pakalpojumu sniedzēju par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu" un Jūrmalas pilsētas Sabiedrisko pakalpojumu regulatora lēmumiem". Taču prasībā tiek lūgts piedzīt parādu no atbildētājas no 2005.gada 1.augusta, kad spēkā vēl nebija Ministru kabineta noteikumi Nr.999.

[3.7] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētāja kā persona, kas ieguvusi trūcīgas ģimenes (personas) statusu, kopš 2005.gada 1.augusta (skatīt Jūrmalas pilsētas domes Labklājības pārvaldes 2016.gada 15.augusta vēstuli Nr.11-8/3046 "Par trūcīgas ģimenes (personas) statusu") līdz šim brīdim saņēma sociālo palīdzību, kuru starpā veikta īrētā dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu apmaksa un to pierāda Jūrmalas pilsētas domes Labklājības pārvaldes 2016.gada 15.augusta Pārskats par ģimeni (pielikumā pie apelācijas sūdzības), no kura redzams, ka par atbildētājas īrēto dzīvokli veikti maksājumi.

[3.8] Apelatores ieskatā lietā bija pieaicināma Jūrmalas dome, jo dzīvoklis /adrese/, tika izīrēts atbildētājai saskaņa ar Jūrmalas pilsētas domes lēmumiem un Jūrmalas pilsētas domei bija zināms par atbildētājas parādiem, un Jūrmalas pilsētas dome neiebilda, ka ar atbildētāju, kurai ir izveidojies parāds, tiek noslēgti īres līgumi un turpmāk īres līgumi tiek pagarināti.

[3.9] Tāpat apelatores ieskatā tiesa nav izvērtējusi apstākli, ka prasītāja nav pierādījusi, vai ir brīdinājusi atbildētāju par parāda apmaksu par īri un komunālajiem pakalpojumiem, ka to pieprasa likums "Par dzīvojamo telpu īri" un tā 28.^{2} pants.

[4] Prasītāja SIA "Jūrmalas Namsaimnieks" **ir iesniegusi rakstveida paskaidrojumus** (*lietas 69.-71.lapa*) par apelācijas sūdzību, norādot, ka apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt pilnībā zemāk norādīto iemeslu dēļ.

[4.1] Tiesa atbildētājai ir nosūtījusi gan prasības pieteikumu, gan pavēstes Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietas adresi. Atbildētāja uz tiesas sēdi neieradās, par neierašanās iemesliem nepaziņoja, kā arī nelūdza atlikt lietas izskatīšanu.

2016.gada 8.februārī prasītāja saņēmusi no tiesas 2016.gada 4.februāra paziņojumu par lietas ierosināšanu, kurā tika informēta par lietas ierosināšanu un kurā bija noteikts termiņš, līdz kuram jāpaziņo tiesai, vai puses vēlas izmantot mediāciju. Tā kā prasītāja nevēlējās izmantot mediāciju, tad attiecīgi neko neziņoja.

[4.2] Prasītāja norādījusi, ka spriedumā ir pareizi konstatēti tiesiskie apstākļi, kas bija par pamatu atbildētājai lietot sociālo dzīvokli Nr. /adrese/ laikā no 2005.gada 6.jūlija līdz 2012.gada 8.martam. Saskaņā ar 2008.gada 7.februārī noslēgtā īres līguma 5.1.6.punktu, īrnieks apņēmās īres līgumam izbeidzoties, desmit dienu laikā nodot izīrētājam īrētās telpas apdzīvošanai derīgā stāvoklī, izdarot kārtējo remontu, ja tas nav izdarīts pēdējo 6 mēnešu laikā, nodot labierīcības, iekārtas un citas ierīces lietošanai derīgā stāvoklī saskaņā ar dzīvojamās telpas nodošanas - pieņemšanas aktu. Prasītājas rīcībā nav dokumenta, kas apliecinātu faktu, ka atbildētāja, iztekot īres līguma termiņam, būtu atbrīvojusi dzīvokli un nodevusi to prasītājai, parakstot pieņemšanas - nodošanas aktu. Atbildētājai ir jāpierāda, ka pēc īres līguma termiņa notecējuma, viņa ir to atbrīvojusi līgumā noteiktā kārtībā.

Prasītājas ieskatā minētie apstākļi apstiprina to, ka atbildētāja turpināja lietot dzīvokli Nr. /adrese/ līdz 2014.gada 10.martam.

[4.3] Prasītāja ceļot prasību tiesā, iesniegusi pielikumu "Komunālo pakalpojumu, īres parāda izdruka". Prasītāja norādījusi, ka likums nenosaka formu parāda aprēķinam, bet no iesniegtās izdrukas ir redzams, kā veidojies parāds, proti, ir redzami gan pakalpojumi, gan periods, par kādu parāds ir izveidojies. Prasītāja ir iesniegusi attiecīgos pierādījumus, kurus tiesa ir izvērtējusi. Atbildētāja lietojusi dzīvokli Nr. 2, /adrese/, izmantojusi komunālos pakalpojumus, savukārt maksājumus veikusi neregulāri, lai gan bija pienākums veikt maksājumus katru mēnesi. Tāpat atbildētāja katru mēnesi saņēmusi rēķinus par īri un komunālajiem pakalpojumiem, kur bija redzama aktuālā parāda summa, gan kārtējā ikmēneša rēķina summa, īres maksa, pakalpojumi, ar kādiem atbildētāja tika nodrošināta.

Maksa par īri ir pielīgta līgumā, bet maksa par komunālajiem pakalpojumiem noteikta atbilstoši 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 un Sabiedrisko pakalpojumu regulatora lēmumiem. Laikā, kad spēkā nebija stājušies minētie Ministru kabineta noteikumi, pakalpojumu tarifus apstiprināja ar Sabiedriskā pakalpojuma regulatora lēmumiem, šie Sabiedriskā regulatora pakalpojuma lēmumi ir publiski pieejami.

[4.4] Prasītāja norādījusi, ka likuma "Par dzīvojamo telpu īri" normas ir imperatīvas. Obligāts pienākums nosūtīt īrniekam brīdinājumu ir gadījumos, ja tie celta prasība par izlikšanu no dzīvojamām telpām. Likums nenosaka obligātu pienākumu prasītājai kā kreditoram obligātu pienākumu nosūtīt parādniekam brīdinājumu pirms prasības celšanas tiesā par parāda piedziņu.

[5] **Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotais pārstāvis** apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem, prasību neatzina.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve apelācijas sūdzību neatzina, prasību uzturēja un paskaidrojumos atsaucās tiem apstākļiem, kas norādīti rakstveida paskaidrojumos uz apelācijas sūdzību.

Atbildot uz tiesas kolēģijas jautājumiem paskaidroja, ka prasība par parāda piedziņu ir iesniegta par tik ilgu laika periodu, jo daļu maksājumu sākumā sedza pašvaldība un prasītāja cerēja, ka atbildētāja, būdama darbaspējas vecumā, tad, kad sāks strādāt, pati samaksās parādus.

Motīvu daļa

[6] Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi pušu pārstāvjus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji un apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tā kā spriedums ir pārsūdzēts pilnībā, tad apelācijas instances tiesa lietu skata pēc būtības.

[8] Lietā nepastāv strīds par šādiem apstākļiem.

2005.gada 11.augustā starp prasītāju kā izīrētāju un atbildētāju kā īrnieci ir noslēgts sociālā dzīvokļa īres līgums par dzīvojamās telpas /adrese/, īri (*lietas 8.-9.lapa*), kas atbilstoši pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem tika pagarināts līdz 2008.gada 12.maijam.

2008.gada 7.februārī starp pusēm atkārtoti noslēgts tās pašas dzīvojamās telpas sociālā dzīvokļa īres līgums, kas atbilstoši pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem tika pagarināts līdz 2012.gada 8.martam.

Pēc 2012.gada 8.marta jauns īres līgums starp pusēm nav noslēgts un pēc īres līguma izbeigšanās dzīvojamās telpas /adrese/ pieņemšanas-nodošanas akts nav sastādīts.

Atbildētāja 2014.gada 24.martā ir izdeklarējusies no adreses /adrese B/ uz adresi /adrese C/ (*lietas 13.lapa*).

Tāpat lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētāja laikā no 2005.gada 1.augusta līdz 2014.gada 10.martam pati kā īrniece nav veikusi maksājumus par dzīvojamo telpu /adrese/ sniegtajiem pakalpojumiem.

[9] Atbildētāja uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētāja ir turpinājusi izmantot sociālo dzīvokli un saņēmusi aprēķinā norādītos pakalpojumus pēc tam, kad bija beidzies īres līguma termiņš 2012.gada 8.martā. Tāpat, atbildētājas ieskatā, prasītāja nav pierādījusi prasībā norādītā parāda pamatotību.

[10] Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 1.pants noteic, ka dzīvojamās telpas īre ir dzīvojamās telpas lietošanas tiesību nodošana citai personai par maksu. Dzīvojamās telpas lietošanas tiesības citai personai var nodot dzīvojamās telpas īpašnieks, valdītājs, kā arī pašvaldība, ja tā atbilstoši likumam "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" uz likumīga pamata ieguvusi attiecīgo dzīvojamo telpu lietojumā.

Dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam vai apakšīrniekam ir dzīvojamās telpas īres vai apakšīres līgums.

Kā izriet no lietas materiāliem un kā pareizi secinājusi pirmās instances tiesa, tad laikā no 2005.gada 11.augusta līdz 2012.gada 8.martam pušu tiesiskās attiecības noteica 2005.gada 11.augusta un 2008.gada 7.februāra sociālā dzīvokļa īres līgumi. Prasītāja ar atbildētāju noslēdza minētos līgumus, pamatojoties uz Jūrmalas domes pieņemtajiem lēmumiem, par minēto faktu ir izdarītas atzīmes līguma eksemplāros.

[11] Saskaņā ar 2005.gada 11.augusta īres līguma 2.1.punktu īres maksa bija noteikta 1,02 Ls (faktiskā maksa 3,06 Ls), bet saskaņā ar 2008.gada 7.februāra īres līguma 2.2.punktu - 0.37 Ls par vienu īres kvadrātmetru. Kā redzams no minētā, tad atbildētājai īres maksa noteikta, ievērojot likuma "Par dzīvojamo telpu īri" $11.^1$ panta otrās daļas noteikumus, ka pašvaldības dome (padome) var noteikt zemāku īres maksu, samazinot dzīvojamās telpas apsaimniekošanas izdevumus un neiekļaujot tajā peļņu.

Savukārt 2005.gada 11.augusta īres līguma 2.2. un 2.3. punktā puses vienojās, ka atbildētāja maksājumus par saņemtajiem pakalpojumiem veic pakalpojumu sniedzējiem atbilstoši noteiktajiem tarifiem. 2008.gada 7.februāra īres līguma īres līguma 2.3. un 2.4. punktos ir atrunāta maksājumu par pakalpojumiem izdarīšanas kārtība.

Abos līgumos ir paredzēts, ka maksājumi par dzīvokļa īri un saņemtajiem pakalpojumiem ir jāveic pēc izīrētāja piestādītā rēķina, samaksu izdarot izīrētāja kasē - par laiku no 2005.gada 11.augusta līdz 2008.gada 7.februārim, maksājumu datums bija noteikts 20., bet vēlāk mēneša pēdējais datums.

Minētais atbilst likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 12.pantā noteiktajam, ka maksājumu izdarīšanas kārtība ir jāiekļauj īres līgumā. Tādejādi atbildētājai bija pienākums veikt maksājumus līdz līgumos atrunātajiem datumiem. Tas nozīmē, ka pēc līgumā noteiktā datuma iestāšanās īrnieka nesamaksas fakts ir atzīstams par parādu.

[12] Civillikuma 1895.pants noteic, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir nepareizi interpretējusi Civillikuma normas par noilgumu, pārsteidzīgi atzīstot, ka maksājumi pārtrauc noilguma iestāšanos.

Civillikuma 1896.pants noteic, ka noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Kā norādīts iepriekš, īres līgumos puses bija vienojušās par samaksas datumu, kas atzīstams par izpildes termiņu. Prasītāja ar prasību tiesā ir vērsusies 2016.gada 3.februārī. No prasībai pievienotajiem aprēķiniem redzams, ka atbildētājas parāds ir uzkrājies jau laikā no 2005.gada augusta un 2005.gada beigās tas bija 115.38 EUR (*lietas 14.lapa*). Tādejādi prasītāja jau 2005.gada bija tiesīga vērsties tiesā ar prasību par parāda piedziņu, bet nav to darījusi.

Civillikuma 1893.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā. Ņemot vērā Civillikuma 1895.pantā noteikto noilguma termiņu un prasības iesniegšanas dienu tiesā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai uz noilguma pamata ir zudušas prasījuma tiesības par parāda piedziņu par laiku no 2005.gada augusta līdz 2006.gada janvārim (ieskaitot), līdz ar to prasība daļā par šo laiku jeb 176.42 EUR parāda piedziņu ir noraidāma. Tādejādi šajā daļā apelācijas sūdzība ir atzīstama par pamatoti iesniegtu.

[13] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa paredz prasītājam pienākumu pierādīt prasības pamatotību, bet atbildētājam pierādīt savu iebildumu pamatotību.

Atbildētāja strīdus laika posmā nav cēlusi līguma neizpildīšanas ierunu (Civillikuma 1591.pants), līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt līguma izpildes faktu no prasītājas puses. Tas nozīmē, ka prasītāja, izpildot pašvaldības lēmumus, bija nodrošinājusi atbildētājai tiesības lietot sociālo dzīvokli un nodrošinājusi to ar īres līgumā norādītajiem pakalpojumiem - atkritumu izvešanu, ūdens un kanalizācijas pakalpojumiem, elektrību kāpnēs. Atbildētājai bija pienākums veikt maksājumus saskaņā ar īres līgumā un rēķinos norādītajām summām vai arī bija tiesības prasīt pārrēķinu par nesaņemtajiem pakalpojumiem saskaņā ar attiecīgo līgumu 5.2.3. vai 4.1. punktiem.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prasītājas paskaidrojumos norādīto, ka aprēķinos iekļautā maksa par komunālajiem pakalpojumiem noteikta atbilstoši 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 un Sabiedrisko pakalpojumu regulatora lēmumiem. Atbildētājas norādītais apstāklis, ka viņai bija piešķirts trūcīgas ģimenes statuss, pats par sevi nekalpo par pamatu, lai atbrīvotu īrnieku no pienākuma maksāt par saņemtajiem pakalpojumiem un minētais apelācijas sūdzības iebildums noraidāms kā nepamatots.

Kā izriet no apelācijas sūdzības, tad atbildētāja nav norādījusi konkrētus pakalpojumus, kuru saņemšanu prasītāja saskaņā ar līguma noteikumiem nebūtu nodrošinājusi. Tāpat atbildētāja nedz pirmās, nedz apelācijas instances tiesā nav iesniegusi pierādījumus par atbildētājas veiktajiem maksājumiem vai pierādījumus, kas liecinātu, ka prasītājas aprēķini neatbilst līguma noteikumiem.

Apelācijas sūdzībā norādīto iebildumu par to, ka prasītājai bija jānorāda aprēķins pa atsevišķiem posmiem, Civillietu tiesas kolēģija noraida kā

nepamatotu, jo no prasītājas iesniegtajiem aprēķiniem ir redzams, ka aprēķini ir izdarīti par īrnieku /pers. D/ un par dzīvokli pēc adreses /adrese B/, par katru mēnesi, norādot gan aprēķināto mēneša summu, gan kopējo parāda summu, gan par kādiem pakalpojumiem izdarīts aprēķins. Tāpat no minētajiem aprēķiniem ir redzams, ka īres maksas aprēķins ir izdarīts, ievērojot līgumos norādīto summu par īri un pakalpojumiem, attiecīgi - 5,70 Ls un 8,51 Ls.

No prasītājas pārstāves paskaidrojumiem apelācijas instances tiesā izriet, ka prasītāja ir ņēmusi vērā pašvaldības veiktos līdzdalības maksājumus par atbildētāju, jo atbildētāja pati nav maksājusi par dzīvokli. Minētie paskaidrojumi atbilst iesniegtajam aprēķinam un apelācija sūdzībai pievienotajai Jūrmalas pilsētas Labklājības pārvaldes 2016.gada 15.augusta izsniegtajam pārskatam par /pers. D/ piešķirtajiem pabalstiem par laiku no 2005.gada aprīļa līdz 2016.gada jūlijam (*lietas 59.-66.lapa*).

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas veiktie parāda summas aprēķini atbilst noslēgtajiem īres līgumiem, sniegtajiem pakalpojumiem un saņemtajiem maksājumiem par laiku no 2006.gada februāra līdz 2012.gada 8.martam, līdz ar to prasība šajā daļā ir atzīstama par pamatotu un pierādītu.

Savukārt atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par veiktajiem maksājumiem. Civillikuma 1838.pants nosaka - tas, ka samaksa ir izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo.

[14] Atbildētāja norāda, ka prasītāja nav pierādījusi, ka laikā pēc īres līguma termiņa beigām 2012.gada 8.martā viņa būtu turpinājusi lietot īres dzīvokli.

Kā izriet no 2008.gada 7.februāra līguma, tad līguma 5.1.6 punktā puses bija atrunājušas kārtību, kādā atbrīvojams dzīvoklis, proti, atbildētājai desmit dienu laikā pēc īres līguma termiņa beigām bija pienākums nodot dzīvokli prasītājai, sastādot par to nodošanas- pieņemšanas aktu. Lietā šāds pierādījums nav iesniegts.

Lai gan dzīvesvietas deklarācija nerada civiltiesiskas sekas, taču tiesas kolēģijas ieskatā tas fakts, ka atbildētāja tikai 2014.gada 24.martā mainīja savu deklarēto dzīvesvietu no strīdus adreses uz citu adresi, netieši norāda uz to, ka atbildētāja tiesiskajās attiecībās ar valsti bija sasniedzama pēc sociālā dzīvokļa adreses.

Tādejādi apelācijas instances tiesa secina, ka pušu tiesiskajām attiecībām par laiku no 2012.gada 9.marta līdz 2014.gada 10.martam ir piemērojams Civillikuma 1488.pants, secinot, ka puses ar savām darbībām ir atzinušas faktisko īres tiesisko attiecību iestāšanos, attiecīgi piemērojot pēdējā īres līguma noteikumus īres maksai un aprēķiniem par pakalpojumiem un to samaksai.

Juridiskajā literatūrā, komentējot likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 6.pantu "dzīvojamās telpas īres līguma termiņi", ir norādīts: "Ja iestājas īres līguma termiņš, bet abi līdzēji klusē un par termiņa pagarināšanu neizsakās, tad īres attiecību abpusēja turpināšana kādu laika posmu pēc termiņa iestāšanās vērtējama kā īres līguma pagarināšana klusuciešot ar konkludentām darbībām uz jaunu termiņu (...) īres līguma pagarināšana nenozīmē, ka tiek slēgts jauns īres līgums. Turpināts tiek iepriekšējais dzīvojamās telpas īres līgums (...). (*skat. Par dzīvojamo telpu īri. Likums ar komentāriem Rolanda Krauzes redakcijā, TNA, 2006, 27.lpp.*)

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka atbildētāja nav pierādījusi savu iebildumu pamatotību, līdz ar to prasība daļā par parāda piedziņu par laiku no 2012.gada 9.marta līdz 2014.gada 10.martam ir atzīstama par pamatotu un apmierināmu.

[15] Ievērojot noskaidrotos apstākļus Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi prasības daļā par īres maksas un komunālo maksājumu parāda piedziņu par laiku no 2006.gada februāra līdz 2014.gada 10.martam 4460.76 EUR apmērā, līdz ar to prasība šajā daļā ir atzīstama par pamatotu un apmierināmu.

[16] Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādītos iebildumus par to, ka pirmās instances tiesa nav nosūtījusi pavēstes un prasību, ir noraidāmi kā nepamatoti. No lietas materiāliem un ierakstiem Tiesu informatīvajā sistēmā ir redzams, ka 2016.gada 4.februārī pusēm ir nosūtīti paziņojumi par lietas ierosināšanu, vienlaicīgi atbildētājai ir nosūtīts prasības pieteikums, nosakot 30 dienu termiņu paskaidrojumu sniegšanai (*lietas 43.-45.lapa*). Savukārt pavēste par tiesas sēdi 2016.gada 28.jūlijā atbildētājai uz tās deklarēto adresi ir nosūtīta 2016.gada 15.martā (ieraksts uzziņas lapā), bet pasta sūtījums atgriezies tiesā ar norādi, ka beidzies glabāšanas laiks (*lietas 46.lapa*), tas nozīmē, ka atbildētāja nebija ieradusies uz pasta iestādi saņemt sūtījumu.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa paredz, ka tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Savukārt Civilprocesa likuma 56.[1] panta pirmā daļa noteic, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu. Savukārt panta otrā daļa precizē – tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Tādejādi pirmās instances tiesai, konstatējot, ka ir izpildītas minētās procesuālajās normas, nebija juridiska pamata atlikt lietas izskatīšanu.

Tāpat apelatores iebildums par to, ka nav ievērota strīda pirmstiesas kārtība, ir noraidāmas kā kļūdains. Pretēji apelatores pārstāvja apgalvojumiem tiesas sēdē, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9.nodaļa izīrētāja (īpašnieka) pienākumu nosūtīt īrniekam brīdinājumu paredz tikai gadījumos, kad tiek risināts jautājums par īres līguma izbeigšanu.

[17] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā noradītie iebildumi ir apstiprinājušies tikai jautājumā par parāda noilguma iestāšanos par laiku līdz 2006.gada februārim, pārējā daļā apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti apmierinājusi prasību.

[18] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu ir atzīstamas prasītājas tiesības saņemt likumiskos procentus, kuru apmērs ir seši no simta gadā, no piespriestās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei vai līdz brīdim, kad procenti sasniegs pamatparāda summu.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja ir samaksājusi valsts nodevu par prasību 420.23 EUR (*lietas 6.lapa),* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4.70 EUR (*lietas 7.lapa*), kopā 424.93 EUR.

Tā kā prasība ir apmierināta daļēji (96% no prasības summas), prasītājai par prasību samaksātie tiesas izdevumi tiek atlīdzināti proporcionāli apmierinātajai prasības daļai, kas ir 407.93 EUR (96% no 424.93 EUR), kas piedzenami no atbildētājas.

Atbildētāja/pers. D/ lietā ir puse, kas saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību, līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 16.punktu bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Tā kā apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota, nesamaksātā valsts nodeva 420.23 EUR apmērā par apelācijas sūdzību tiek piedzīta no prasītājas valsts ienākumos proporcionāli noraidītajai prasības daļai - 16.81 EUR apmērā.

[20] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts AS „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā kopā ir 11.89 EUR (7.79 EUR pirmās instances tiesā

un 4.10 EUR apelācijas instances tiesā), to apliecina Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas un informācija uzziņas lapā – par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (*lietas 2A.lapa*).

Prasītāja ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4.70 EUR apmērā, līdz ar to nesamaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7.19 EUR apmērā (11.89 - 4.70=7.19 EUR) saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu un 43.panta pirmās daļas 16.punktu uzņemas valsts.

[21] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 434.panta ceturto daļu un 204.[1] pantu pusēm ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par naudas summu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, SIA "Jūrmalas namsaimnieks", reģ.nr. 40003426429, labā parādu par dzīvokļa Nr.2, /adrese/, īri un saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem par laiku no 2006.gada 1.februāra līdz 2014.gada gada 10.martam 4460.76 EUR (četri tūkstoši četri simti sešdesmit *euro* un 76 centi), kā arī samaksātos tiesas izdevumus 407.93 EUR (četri simti septiņi *euro* un 93 centi), pavisam **kopā 4868.69 EUR** (četri tūkstoši astoņi simti sešdesmit astoņi *euro* un 69 centi).

Atzīt SIA "Jūrmalas namsaimnieks" tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas 4460.76 EUR par laiku līdz sprieduma izpildes dienai.

Noraidīt prasību daļā par parāda 176.42 EUR (viens simts septiņdesmit seši *euro* un 42 centi) piedziņu.

Piedzīt no SIA "Jūrmalas namsaimnieks", reģistrācijas Nr.40003426429, valsts ienākumos valsts nodevu 16.81 EUR (sešpadsmit *euro* un 81 cents).

Valsts nodevas samaksa valstij veicama šādā kontā:

saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas nr.90000050138

konta Nr.LV55TREL1060190911200

saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22

iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr. C33410416, prasītāja SIA "Jūrmalas namsaimnieks".

Noteikt termiņu sprieduma daļā par naudas summu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 9.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(*personiskais paraksts*)	I.Celmiņa
Tiesnese	(*personiskais paraksts*)	A.Veita
Tiesnesis	(*personiskais paraksts*)	N.Riņķis